

Türkiye’de Rap Müziğin Riskli Başlıkları: Madde, Suç, Şiddet, Mafya, Cinsellik

SELÇUK İLETİŞİM
DERGİSİ 2025;
18(1):118-143
doi:10.18094/josc.1578636

MUSA GÜREL¹, MERVE DEMİRDÖVEN²,
İLKER AKTÜRK³, ÖMER MİRAÇ YAMAN⁴

ÖZ

Bu çalışma, Türkiye’deki rap müzik şarkı sözlerinde madde, suç, şiddet, mafya ve cinsellik temalarının nasıl işlendiğini incelemektedir. Araştırma, 2022-2023 yıllarında YouTube ve Spotify’da 1 milyon dinlenmeyi aşan Türkçe rap şarkılarını kapsamaktadır. İçerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilen nitel çalışmada, bu temaların anlatım biçimleri ve söylemleri çözümlenmiştir. 50 şarkının analizi, madde kullanımının lüks ve keyif verici yönlerinin öne çıkarıldığını, maddeye erişimin kolaylığının vurgulandığını, güç ve sosyal statüyle ilişkilendirildiğini ve cazip, statü artırıcı bir unsur olarak sunulduğunu ortaya koymuştur. Suç, şiddet ve mafyanın güç, hayatta kalma mücadelesi ve mahalle kültürüyle ilişkilendirilerek normalleştirildiğini, suç eylemlerinin ayrıntılı tasvirlerle anlatıldığını ve organize bir yapı içinde meşrulaştırıldığını ortaya koymuştur. Cinsellik temalı şarkılarda ise kadınlar, duygusallıktan uzak ve nesneleştirici bir tarzda, cinsel obje ve metalaştırılmış beden olarak tasvir edilmiştir. Rap müziğin toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini doğrudan ölçmek yerine, şarkı sözlerinde bu temaların nasıl işlendiğini ortaya koyan çalışma, popüler müzikteki tematik yapıyı anlamaya katkı sunmaktadır. Bulgular, rap müziğin içerik çeşitliliğini değerlendirerek, riskli davranışların normalleştirilme potansiyelini göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Rap Müzik, Madde, Suç, Şiddet, Bağımlılık, Gençlik

MUSA GÜREL¹
Dr. Öğr. Üyesi
Afyon Kocatepe
Üniversitesi
musa.gurel@hotmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4132-1700>

MERVE DEMİRDÖVEN²
Doktora Öğrencisi
İstanbul-Cerrahpaşa
Üniversitesi
mervedemirdoven23@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-4282-6391>

İLKER AKTÜRK³
Doktora Öğrencisi
İstanbul-Cerrahpaşa
Üniversitesi
illkerakturk@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9626-3275>

ÖMER MİRAÇ YAMAN⁴
Prof. Dr.
İstanbul-Cerrahpaşa
Üniversitesi
omermirac@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9989-8575>

Geliş Tarihi: 03.11.2024 Kabul Tarihi: 12.02.2025 Yayın Tarihi: 15.04.2025

Atıf/Citatiton: Gürel, M., Demirdöven, M., Aktürk, İ. & Yaman, Ö. M (2025). Türkiye’de rap müziğin riskli başlıkları: Madde, suç, şiddet, mafya, cinsellik. *Selçuk İletişim*, 18(1), 118-143. <https://doi.org/10.18094/josc.1578636>

Risky Topics Of Rap Music in Turkey: Drugs, Crime, Violence, Mafia, Sexuality

JOURNAL OF SELÇUK
COMMUNICATION 2025;
18(1): 118-143
doi:10.18094/josc.1578636

MUSA GÜREL¹, MERVE DEMİRDÖVEN²,
İLKER AKTÜRK³, ÖMER MİRAÇ YAMAN⁴

ABSTRACT

This study examines how themes of substance use, crime, violence, mafia, and sexuality are portrayed in Turkish rap song lyrics. The research focuses on Turkish rap songs from 2022-2023 that have exceeded 1 million listens on YouTube and Spotify. Using content analysis, this qualitative study investigates how these themes are expressed and represented. The analysis of 50 songs shows that substance use is often highlighted in terms of luxury and pleasure, with easy access emphasized, and linked to power, social status, and attractiveness. Crime, violence, and mafia are normalized by associating them with power, survival struggles, and neighborhood culture, with criminal actions depicted in detail and legitimized within an organized framework. In songs with sexual themes, women are portrayed in a detached and objectifying manner, with their bodies commodified. Instead of directly measuring the societal impacts, the study focuses on how these themes are presented, contributing to understanding the thematic structure of popular music and the normalization potential of risky behaviors in rap music.

Keywords: Rap Music, Substance, Crime, Violence, Addiction, Youth

MUSA GÜREL¹

Asst. Prof. Dr.

Afyon Kocatepe

University

musa.gurel@hotmail.com

[https://orcid.org/0000-](https://orcid.org/0000-0003-4132-1700)

0003-4132-1700

MERVE DEMİRDÖVEN²

PhD. Student

Istanbul University-

Cerrahpaşa

mervedemirdoven23@gmail.com

[https://orcid.org/0000-0002-](https://orcid.org/0000-0002-4282-6391)

4282-6391

İLKER AKTÜRK³

PhD. Student

Istanbul University-

Cerrahpaşa

illkerakturk@gmail.com

[https://orcid.org/0000-](https://orcid.org/0000-0001-9626-3275)

0001-9626-3275

ÖMER MİRAÇ YAMAN⁴

Prof. Dr.

Istanbul University-

Cerrahpaşa

omermirac@gmail.com

[https://orcid.org/0000-](https://orcid.org/0000-0001-9989-8575)

0001-9989-8575

Received: 03.11.2024 Accepted: 12.02.2025 Published: 15.04.2025

Atıf/Citatiton: Gürel, M., Demirdöven, M., Aktürk, İ. & Yaman, Ö. M (2025). Türkiye’de rap müziğin riskli başlıkları: Madde, suç, şiddet, mafya, cinsellik. *Selçuk İletişim*, 18(1), 118-143. <https://doi.org/10.18094/josc.1578636>

GİRİŞ

Müzik, toplumsal ve kültürel yapıları yansıtan güçlü bir iletişim aracıdır. Kendi özgün dili, formu ve ifade biçimleriyle müzik, içinde bulunduğu toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik dinamiklerine dair önemli ipuçları sunar (Kumpasoğlu, 2022). Teknolojinin gelişimiyle birlikte müzik, dijitalleşme sürecinden geçerek küresel ölçekte daha erişilebilir hale gelmiş ve dinleyiciler için günlük hayatın ayrılmaz bir parçası olmuştur (Altan & Övür, 2020; Demir, 2022; Ergün, 2016). Rap müzik ise, “şiddetli bir şekilde ifade etme, argo kullanımda ise suç ve ceza ile ilişkilendirilme” anlamlarına gelmekte ve hip-hop kültürünün bir parçası olarak tanımlanmaktadır (Fırıncioğulları, 2016). Bu süreç, müziğin yalnızca bir sanat dalı olmanın ötesinde, aynı zamanda ticari bir ürün ve kültürel bir söylem olarak şekillenmesine yol açmıştır. Rap müzik, bu bağlamda 1960’lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde siyahi topluluklar arasında ortaya çıkmış ve gelişmiştir (Kahraman, 2007). İlk olarak, marjinal grupların sosyal adaletsizliğe, ayrımcılığa ve ekonomik eşitsizliğe karşı bir ses olarak yükselen rap müzik, zaman içinde küreselleşmiş ve farklı kültürel bağlamlara uyarlanarak geniş kitlelere ulaşmıştır (Sullivan, 2003). Ritmik bir altyapı üzerine uyumlu ve kafiyeli sözlerin söylenmesi ile icra edilen rap müziği, hızlı söylenmesi, sokak dilinin kullanılması ve katı kurallara bağlı olmamasıyla diğer türlerden ayrılmaktadır (Kahraman, 2014; Keyes, 2002). Bu bağlamda, farklı toplumların özgün kültürel unsurlarıyla etkileşime giren ve günümüzde bir alt kültür olarak kabul edilen Türkçe rap müzik, Almanya’da yaşayan Türklerin katkılarıyla şekillenmeye başlamıştır (Kurt, 2020). 1960’larda Almanya’ya göç eden birinci kuşak Türk işçilerin çocukları, yaşadıkları ayrımcılığa karşı bir başkaldırı olarak rap müziği benimsemiş ve öfkelerini bu müziğin karakteristik motifleriyle ifade etmişlerdir (Kaya, 2016). Zamanla, rap müzik toplumsal konulara dair güçlü bir ifade aracı haline gelmiş ve sert ritimler ile protest tavrı benimseyen sanatçılar, eleştirilerini dinleyiciye aktarmak için bu türü kullanmıştır (Aksoy, 2022).

Türkiye’de rap müzik, 1990’lı yıllarda Almanya’daki Türk diasporasının kültürel üretimleriyle tanınmaya başlamış ve özellikle Cartel grubunun başarısıyla yerel müzik sahnesinde güçlü bir yer edinmiştir (Sarıköse, 2022; Stolk, 2017). 2000’li yıllarla birlikte teknolojik gelişmeler, dijital müzik platformlarının yükselişi ve sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte Türkçe rap müzik, ana akım popüler müziğin bir parçası haline gelmiştir (Su Kadioğlu & Sözeri Özdal, 2020). Bu dönemde trap müziğin yükselişi de önemli bir rol oynamıştır. Özellikle Ezhel’in başlattığı bu yeni tarz, Türkiye’de rap müziğin

daha geniş kitlelere ulaşmasını ve popüler kültürün bir parçası haline gelmesini sağlamıştır (Karanfil, 2022).

Günümüzde rap müzik, Türkiye’de geniş bir dinleyici kitlesine sahip olup, gençler arasında en çok tüketilen müzik türlerinden biri haline gelmiştir (Efe & Sonsel, 2019; Çınardal, 2023; Genç, 2015). Ancak popülerliğiyle birlikte, içerdiği temalar da tartışma konusu olmuştur. Madde kullanımı, suç, şiddet, mafya ve cinsellik gibi unsurların sıkça yer alması, rap müziğin toplumsal etkileri açısından endişelere yol açmaktadır (Chen vd., 2006; Arslan & Kırloğlu, 2019; Lauger & Densley, 2017). Özellikle bazı sanatçıların şarkılarında suç ve şiddet öğelerini işlemesi, bu temaların müzik endüstrisinde “gerçeklik anlatısı” olarak sunulmasına neden olmaktadır (Sağır, 2020). Rap/Hip-hop eserlerinde silah, suç ve uyuşturucu kullanımı hem görsel hem de sözlü unsurlarla pekiştirilmekte, şiddet ve yasa dışı faaliyetler güç veya olgunlaşma göstergesi olarak işlenebilmektedir (Lauger & Densley, 2017; Sağır, 2020). Araştırmalar ayrıca, bu müzik türünün dinleyicileri arasında şiddet, mafyalaşma gibi toplumsal normlara aykırı düşen davranışları onaylama (Johnson vd., 1995) ve kadın düşmanı tutumları ya da kadını cinsel obje olarak kabul etme (Gan vd., 1997; Köten & Akdemir, 2021) olasılığının da daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Türkiye’de de bu durum tartışma yaratmış, bazı sanatçıların şarkıları madde kullanımını teşvik ettikleri gerekçesiyle yasal soruşturmayla tabi tutulmuştur (Sağır, 2020; Biçer & Ertan, 2017; Harakeh & Bogt, 2018). Öte yandan 2017 yılı itibarıyla rap müziğin, alkol ve yasa dışı madde kullanımına en fazla atıfta bulunan müzik türü olduğu da ifade edilmektedir (Nielsen, 2018). Bu durumlar, rap müziğin toplumsal sonuçları ve bilhassa da gençler üzerindeki etkileri konusundaki endişelerin haklılığını ortaya koymaktadır (Harakeh & Bogt, 2018).

Bu noktada, rap müziğin içerdiği temaların analiz edilmesi yalnızca müzikal bir değerlendirme değil, aynı zamanda kültürel ve ideolojik bir çerçevede ele alınması gereken bir konudur. Bu çalışmada, rap müziğin riskli temalar etrafında nasıl şekillendiği kültür endüstrisi ve popüler kültür teorileri çerçevesinde incelenmektedir. Frankfurt Okulu’nun eleştirisiyle kültür endüstrisinin bireyleri nasıl belirli normlar çerçevesinde şekillendirdiği (Adorno & Horkheimer, 2010), popüler kültürün hegemonya ve direniş bağlamında nasıl işlediği (Fiske, 2021; Ersoy Çak, 2020) gibi teorik yaklaşımlar bu analiz için temel alınmıştır. Adorno (2010), kültür endüstrisinin sanatı standartlaştırarak bireyleri pasif tüketicilere dönüştürdüğünü ve popüler müziğin özgünlükten uzaklaştığını savunurken, rap müzik, bu bağlamda hem ana akım kültürün bir parçası hem de karşı-kültürel bir direnç alanı olarak değerlendirilmiştir (Ersoy Çak,

2020). Bu süreçte kitleler kültür endüstrisinin ölçütü değil ideolojisi hâline gelir, verili ve değişmez bir zihniyetin çoğaltılıp güçlendirilmesini sağlar (Adorno, 2003). Adorno gibi popüler kültüre eleştirel yaklaşanlar, “kitle kültürü” ve “kültür endüstrisi” kavramlarıyla eğlence ve tüketimin ideolojik bir yapı taşıdığını ve kitleleri pasifleştirdiğini savunur (Tekelioğlu, 2002; Yıldırım, 2022). Bu iki savın ortak noktası popüler kültürün “aykırı” olanı barındırdığı fikridir (Ersoy Çak & Beşiroğlu, 2017). Popüler müzik olan rap müzik kültürü de bu aykırılığı yansıtmaktadır (Ersoy Çak, 2020). Fiske (2021) ise popüler kültürün sadece egemen ideolojiyi yeniden üretmediğini, aynı zamanda alt kültürlerin kendi anlatılarını yaratmasına olanak tanıyan bir mücadele alanı sunduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla bu araştırma, içerik analizi yöntemi kullanarak Türkiye’de en çok dinlenen rap şarkılarında madde, suç, şiddet, mafya ve cinsellik temalarının nasıl işlendiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, doğrudan toplumsal etkileri ölçmekten ziyade, şarkı sözlerinde kullanılan anlatıları çözümleyerek rap müziğin tematik yapısını analiz etmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda araştırma, rap müzikte belirli temaların nasıl kurgulandığını, hangi söylemlerle aktarıldığını ve bu temaların sosyolojik, psikolojik ve kültürel bağlamda nasıl anlam kazandığını incelemeye odaklanmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi benimsenerek, içerik analizi ile Türkiye’de en çok dinlenen rap şarkılarında madde kullanımı, suç, şiddet, mafya ve cinsellik temalarının nasıl işlendiğini incelemektedir. İçerik analizi, medya metinlerindeki anlatıları ve söylemleri sistematik olarak değerlendiren bir yöntem olup, dinleyici üzerindeki doğrudan etkileri ölçmeyi amaçlamaz (Krippendorff, 2018). Bu doğrultuda, verilerin derinlemesine analizine odaklanan bir tasarım tercih edilmiş, belirli bir örneklem grubuyla değil, metinler üzerinden tematik inceleme yapılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2016). İçerik analizi, medya ve doküman incelemelerine dayanan sistematik bir yöntem olduğundan, rap şarkı sözlerinde yer alan temalar açık kodlama yöntemiyle analiz edilmiştir (Böke, 2014). Bu bağlamda, şarkı sözlerinde öne çıkan temalar belirlenmiş ve tümevarım yöntemiyle kategorize edilerek yorumlanmıştır.

Araştırma Grubu ve Veri Toplama Süreci

Araştırmada öncelikle, popüler müzik platformları Youtube Music ve Spotify’nın “Türkçe Rap’in En İyileri”, “En İyi Türkçe Rap Müzik- 2023”, “Türkçe Rap Hit’leri: 2023” ve “En Çok Dinlenen Rap Müzikler: 2023” listeleri incelenmiş ve listelerdeki popüler rap müzik şarkıcıları belirlenmiştir. Şarkıların

içeriklerinde; en çok dinlenen rap şarkıların tercih edilmesine ve çalışma için belirlenen ana temalara uygun sayıda şarkıya ulaşılmasına özen gösterilmiştir. Araştırmada veri kaynakları, ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2016) göre bu yöntemde, araştırmacı tarafından belirlenen ölçütleri karşılayan her durum incelenir. Bu doğrultuda, araştırmada 2022-2023 yıllarında Spotify ve YouTube'da yayımlanıp bir yıl içinde 1 milyondan fazla dinlenen Türkçe rap şarkıları örneklem olarak alınmıştır. 1 milyondan fazla dinlenmeye ulaşan 500'den fazla rap şarkısı olduğu görülmüş, inceleme madde, suç-şiddet-mafya ve cinsellik temalarına sahip şarkılarla sınırlandırılmıştır. Bu temalar, rap müziğin toplumsal söylemleri nasıl işlediğini ve riskli davranışlarla olan ilişkisini anlamak amacıyla seçilmiştir. 1 milyon dinlenme sınırı, şarkıların geniş kitlelere ulaştığını ve toplumsal etkisinin yüksek olduğunu varsaymak için bir ölçüt olarak belirlenmiştir. Rap müziğin tartışmalı ve riskli içeriklerini analiz etmeye odaklanıldığından, diğer temalar (örneğin aşk, politika, dayanışma) kapsam dışında bırakılarak belirli bir bağlama derinlemesine odaklanılmıştır. Belirli bir bağlama derinlemesine odaklanmak, nitel analizde tematik netlik sağlamak açısından önemlidir (Krippendorff, 2018; Alanka, 2024). Bu doğrultuda toplam 149 rap şarkısı incelenmiş, yalnızca analiz edilecek temaları içeren 50 şarkı seçilmiştir. Kuramsal örnekleme metoduyla belirlenen örneklem sayısı, araştırmada yeterli veri toplandığında sonlanabileceğini, veri toplama sürecinde daha fazla devam etmenin gerekli olmadığını ve tekrar eden ifadelerin artışıyla verilerin doygunluğa ulaşarak araştırmanın sonlandırılmasının mümkün olduğunu gösterir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Şarkılar, bu veri doygunluğu sağlanana kadar amaçlı örnekleme ile seçilmiş ve ardından 20.10.2023 ile 20.01.2024 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından dinlenip analiz edilmiştir. İncelenen rap şarkılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 1 İncelenen Rap Şarkılar

TAKMA AD-SANATÇI	ŞARKININ İSMİ	YAYIN TARİHİ	GÖRÜNTÜLEME ORANI	İÇERİK TÜRÜ
Motive	10 mg	18.10.2022	27 milyon	Madde, suç, şiddet, cinsellik, mafya
Heijan ve Muti	İmparator	13.01.2023	35 milyon	Madde, şiddet, mafya
Heijan, Muti, Criticial, Uzi	Le Cane	16.07.2022	59 milyon	Madde, suç, şiddet, cinsellik, mafya
Summer cem, Uzi	Flex so hard	29.07.2022	10 milyon	Cinsellik
Ezhel feat. Summer Cem	Kontak	01.06.2023	14 milyon	Suç, cinsellik
Ezhel	Margelia	27.10.2023	18 milyon	Madde, cinsellik
Heijan ve Muti	Birader	1.04.2022	70 milyon	Şiddet, suç, mafya
Heijan ve Muti	Aynen	28.04.2023	66 milyon	Suç, mafya

LVBEL C5	Baba	16.06.2023	14 milyon	Madde, suç, şiddet, cinsellik, mafya
Borqy	Sağlam Kalça	20.08.2023	32 milyon	Cinsellik
BLOK3	Baybay	17.03.2023	38 milyon	Cinsellik
Çakal	Cuma	23.06.2023	23 milyon	Cinsellik
Canbay & Walker & Decrat	Of Aman	4.08.2023	14 milyon	Suç, mafya
Çakal	Aşk Olsun	9.06.2023	17 milyon	Cinsellik
BLOK3	Yaptırıcaz	28.04.2023	17 milyon	Suç, şiddet, mafya
	Tırnaklarını			
Canbay & Walker & Heijan & Muti	Bertaraf	29.09.2023	36 milyon	Suç, şiddet, mafya
Sefo	Araba	9.06.2023	34 milyon	Suç, şiddet
Heijan & Muti	Love, Gun	28.04.2023	16 milyon	Suç, şiddet
Ezhel & Jugglerz	Pofuduk	11.08.2023	3 milyon	Cinsellik
Alizade	Şu An	17.03.2023	8 milyon	Cinsellik
Çakal	Hayran Kalıcan	21.04.2023	1,5 milyon	Cinsellik
Lvbel C5 & RAF Camora	Bana Gönder	13.10.2023	1 milyon	Cinsellik, mafya
Muti & Heijan & Uzi	İntikam	12.07.2023	7 milyon	Mafya
Murda & Mero	Ararım Yarın	11.08.2023	5 milyon	Mafya
B4TU İNC.	Merve (Masada Chivas)	15.03.2023	18 milyon	Cinsellik
BLOK3	Salla Salla	23.11.2023	4 milyon	Cinsellik, Mafya
Motive	Restoran	16.06.2023	6 milyon	Suç
Ati242	25	13.05.2022	33 milyon	Madde
Elmusto	Namussuz	24.03.2022	27 milyon	Madde
Uzi	XXL	9.09.2022	15 milyon	Madde, cinsellik
Çakal	Promilim yüksek	1.09.2023	1 milyon	Madde
Elmusto x Osveta	Criminal	3.03.2023	2 milyon	Madde, suç
Heijan ve Muti	Turkish drill	4.11.2022	9 milyon	Suç, şiddet, mafya
RUSS Millions ve Uzi	İnternational	1.09.2023	22 milyon	Suç, şiddet, Cinsellik (İngilizce kısmı)
Jeff Redd	Mini Terrorista	10.11.2023	3 milyon	Suç, şiddet
Ati242	Telefon	28.07.2023	5,5 milyon	Madde
Motive,CAİRO NARCO	Gangku	24.03.2023	5 milyon	Suç, şiddet
Blok3	Patlat	13.10.2023	11 milyon	Suç, şiddet, mafya
Reco ve Cashflow	Gidersin Araya	28.04.2023	8 milyon	Suç, şiddet, mafya
Çakal ve Güz	Gostoso	13.05.2022	17 milyon	Suç, şiddet, madde (İngilizce kısmı)
Montiego & Lvbel C5 & Batuflex	Yallah	4.02.2022	23 milyon	Madde, suç, mafya
Organize & Sefo	Şahane	2.09.2022	1 milyon	Suç, cinsellik
Güneş & Eno	Buz	8.09.2022	1 milyon	Madde
Ati242	Gülşen	8.08.2022	3 milyon	Suç, cinsellik
Reckol & 13 Killoki & Deha İNC.	Subaru	5.08.2022	2,5 milyon	Suç, mafya, madde, cinsellik
Ero	Kontrol	23.09.2022	11 milyon	Madde, cinsellik
Batuflex	İllegale	24.06.2022	6 milyon	Suç

Verilerin Analizi

Araştırmada Berg & Lune (2015) tarafından önerilen altı aşamalı içerik analizi süreci uygulanmıştır. İlk aşamada, şarkılar dinlenmiş ve her bir şarkı sözleri yazıya dökülmüş, temalara uygun sözler çıkartılmıştır. Daha sonra, belirlenen metinler araştırmacılar tarafından gözden geçirilmiş ve analiz için kod ve alt temalar oluşturulmuştur. Şarkı sözleri, bu temalara göre sınıflandırılmıştır. Sınıflandırılan şarkı sözleri, tema uygunluğu açısından yeniden değerlendirilmiştir. Bu bağlamda alt temalar ve kodlamalar, madde, suç-şiddet-mafya ve cinsellik ana temaları çerçevesinde elde edilmiştir. Alt temaların oluşturulmasında, şarkı sözlerinde tekrar eden tematik ifadeler temel kriter olarak kullanılmıştır. İçerik analizi sürecinde, ifadelerin sıklığı, bağlamsal anlamı ve şarkının ana mesajını destekleme işlevi dikkate alınmıştır (Berg & Lune, 2015). İfadelerin yalnızca sıklığı değil, anlam yoğunluğu ve şarkının genel anlatısındaki işlevi de temaların oluşturulmasında rehberlik etmiştir (Krippendorff, 2018). Bu yöntem, tematik açıklık ve anlam örüntülerini belirleme açısından bilimsel bir temel sunmaktadır. Şarkı sözlerinde madde teması için 67 kod, suç-şiddet-mafya teması için 89 kod ve cinsellik teması için ise 43 kod ortaya çıkmış ve toplamda 199 kod elde edilmiştir. Bu kodlamalar kategorize edildikten sonra toplamda 87 alt tema elde edilmiş ancak tekrar eden alt temalar elendikten sonra 57 alt tema ve her bir alt tema için analizler ortaya konulmuştur. Tüm bu süreç iki eş kodlayıcı tarafından yapılmış, şarkıların içerdiği temalar ve kodlar iki farklı uzman tarafından ayrı ayrı incelenmiştir.

BULGULAR

Öncelikle Tablo 2'deki şarkı sözleri ve analizler, Türkiye'deki rap müzikte madde/uyuşturucu kullanımının ya da madde içerikli kavramların nasıl işlendiğini göstermektedir.

Tablo 2 Madde İçerikli Rap Şarkıların Analizi

ŞARKI ADI	SANATÇI	ALT TEMA	SÖZLER	ANALİZ
10 mg	Motive	Madde kullanımı ve zihinsel etki	"Ben makinalı, sen soft minigun / On miligram, ekstra bi' on miligram / Çarşafı ver, akavaşı ser, benim uzayım ve benim kafam"	Madde kullanımı haz ve zihinsel kaçış aracı olarak romantize edilmektedir.
Le Cane	Heijan, Muti, Uzi, Critical	Eğlence odaklı madde kullanımı	"Yok heyecan cane, bizde yok heyecan cane / Sardım yaktım bi' tane, şimdi keyfim şahane"	Madde kullanımı rahatlama aracı olarak sunulmaktadır.
Restoran	Motive	Maddeye erişim	"Köşeyi dön, müsait bi' sokağa gir / Ölüsünü tanırt katil"	Maddeye erişimin kolaylığı ve sokak kültüründeki yaygınlığı işlenmektedir.

Flex So	Summer Cem, Uzi	Madde üzerinde bulundurma, lüks yaşam ve kadın	"Üzerimde fazlasıyla cash var / S* ¹ ceksin, bu âlemdede tek kral /herkes olmuş bi' escobar, Aston Martin'le egzoz bağırt Zorlu Center'da escort'lar"	Uyuşturucu ticareti, güç, lüks yaşam ve statü göstergesi olarak idealize edilmektedir.
Baba	Lvbel C5,	Tehlikeli yaşam tarzı ve madde kullanımı	"Tam deli dönemimde düştüm bi' belaya / Dostlarım yanımda elimizde cigara / Gö*nü keserler senin iki şişe biraya/ Yaşa olum hayatını boş lafları bırak/Kafam off, inan bana olmamış"	Madde kullanımı ve tehlikeli davranışlar, gençlik döneminin başına buyruk ve umursamaz tavırlarıyla ilişkilendirilmektedir.
Baba	Lvbel C5	Maddeye erişim	"Geliyorum mahallenin ortasına Benz'le/Burnunda mendil var kokodan nezle / Köpek balığı bulur kokuyu denizde"	Maddeye rahatlıkla erişilebildiği ve satıcıların kolaylıkla tanındığı vurgulanmaktadır.
Sağlam kalça,	Borqy	Psikolojik ve fiziksel etki	"Kafamız high / Bebek kafam uzay / Bu kez düşmem tuzağa / etrafta polizei / aldın mı tadı, nasıl kalıcan ayrı"	Madde kullanımı ve otoriteyle oyunlu bir karşıtlık vurgulanmaktadır.
Merve	B4TU İnc	Sosyal etkinlik	"Kapa telefonu, yak, devam / Çek, tut, üfle bi' duman, vesselam"	Madde kullanımı, sosyal bir aktivite olarak tasvir edilmektedir.
25	Ati242	Madde kullanımı zihinsel etkisi	"Bu gece hisler pişman, tanıdık yüzler düşman /anlayamam yine bak kafam duman /kiralık evlerde son sürat hız/duman duman kilo para"	Duygusal karmaşa, güvensizlik ve maddi hırslar arasında sıkışmış bir yaşam tarzı tasvir edilmektedir.
Namussuz	Elmusto	Romantizm ve madde kullanımı	"Çarşaf ² lar aromatik / Maksimum seratonin / Bebeğim gel balayına / Gidelim içeriz Meryem ana/ Var bi farkıma yeslersin/İstemem deme istersin"	'Çarşaf' kelimesi esrar sarma anlamını 'meriyem ana' ise marihuana türünü karşılamakta ve bu kullanımlar romantik deneyimin bir parçası olarak ele alınmaktadır.
Promilim yüksek	Çakal	Lüks yaşam ve madde kullanımı	"Promilim yüksek, endorfin tavan / Özel odam lüks, yakala yol al/ayılana pata küte dalaman muğla"	Maddenin oluşturduğu seviye, lüks yaşam ve kontrolsüz eğlenceyle ilişkilendirilmektedir.
Criminal	Elmusto & Osveta	Parti kültürü ve madde kullanımı	"An-ana menüden Meryem Ana ² gönder / Baba menülerden bi' Chivas'ım önden/İstanbul loco, yap teslimatı al günlük ciro/Partilerdeyim sabaha kadar, erittik tabii kilo"	Eğlence ve sosyal aktivitelerde maddenin açıkça miktar belirtilerek kullanıldığı, hatta uyuşturucu satışından edilecek kâr durumu bile vurgulanmaktadır.
İnternational	Rusmilliy ons & Uzi	Suç ile ilişki ve bedensel etkiler	"Chavo, Killy Milly, narkotik / International, düşer tetik / Kırk beş kilo, yaptım efelik/ Yürekler buz, suratlar çizik"	Uyuşturucu ticareti, şiddet ve suç dünyası güç ve statü simgesi olarak yüceltilmektedir.
Mini Terrorista	Jeff Redd	Madde satışı	"Satıyorum o' baba lunaparkta / Aga vurulma shot, hiç bişey düşünme sat/bana aşık olma gülüm bu kumar"	Madde satışının nerede yapıldığı ve bunun rahatlıkla yapılabileceği tavsiye edilmektedir.

¹ Şarkı sözlerinde geçen argo ifadelerin bir kısmı, dergi etik politikaları gereği kısmen sansürlenmiş, ancak orijinal bağlamın korunması adına kelimenin tamamına müdahale edilmemiştir.

² 'Meryem ana' madde kullanıcıları arasında çoğunlukla 'marihuana' adlı uyuşturucu türüne verilen takma ad olarak kullanılmaktadır.

Telefon	Ati242	Madde kullanımının etkileri	"Kahvereng' çarşaf, dans eden dumanlı kadınlar yanımda"	Madde kullanımı, haz ve eğlence ortamıyla ilişkilendirilmektedir.
Gang	Motive, Cairo, Narco	Maddenin etkisi	"Veriyorum hype bak alıyorum duman / Uçuyorum fly ah"	Madde, keyif ve coşku verici bir deneyim olarak idealize edilmektedir.
Gostoso	Çakal, Gzuz	Madde ticareti ve yasal riskler	"Ich gehe raus, das Kokain klauen/Und geb' dann aus, was ich verdient hab'/ Und du siehst aus wie so ein Dealer ³ "	Uyuşturucu hırsızlığı, kazanç ve satıcı imajıyla ilişkilendirilmekte ve suç normalleştirilmektedir.
Yallah	Lvbel C5, Montieg	Eğlence ve madde kullanımı	"Duman, duman hatun iyi like cookie/ Filmler bebeğim welcome to movie/Lvbel C5 eşittir çiçek, kafalar fişek"	Madde kullanımı, düzeyi, eğlence ve çekici bir yaşam tarzı işlenmektedir.
Şahane	Organize & Sefo	Madde kullanım sonuçları	"Taklalar attım anne / Çarşaf yaptım kralları anne/ Dostların hepsi ka*pe"	Madde kullanımı, kişisel mücadeleler, çatışma, rekabet ve güvensizlikle ilişkilendirilmektedir.
Buz	Güneş & Eno	Kişisel çatışma ve madde kullanımı	"Ara yollar zor basamaklar ayık ol seni de yormasınlar/Doğmadı sensiz güneş gece de beş cigara leş/ Kafam oldum bi keş"	Madde kullanımı, zorluklarla baş etme ve duygusal çöküşle ilişkilendirilmektedir.
Kontrol	Ero	Başarı ve madde kullanımı	"Çok fazla para, kapandı yaram / Ama hâlâ düşmedi kafam, çektim dumanı uzandım"	Madde kullanımı, zenginlik ve duygusal rahatlama arayışıyla ilişkilendirilmektedir.
Araba	Sefo	Şiddet ve madde kullanımı	"Vurca'm kafasına bam, bam, bam, / Durmak yok öyle havada karada devam / Sövyüyom içtiğini satana/ yok faydan vatana be vay"	Madde ticareti, şiddet ve toplumsal eleştiri temaları işlenmektedir.

Tablo 2'de yer alan rap şarkıları, madde kullanımını ve ticaretini çok boyutlu bir şekilde ele almaktadır. Şarkılarda madde kullanımı, bireysel haz, eğlence, rahatlama ve özgürlük arayışıyla ilişkilendirilirken, aynı zamanda güç, statü ve zenginlik simgesi olarak da tasvir edilmektedir. Lüks yaşam ve hedonistik değerlerin öne çıkarıldığı bu şarkı sözlerinde, madde kullanımı zaman zaman özendirici bir dil ile romantize edilmektedir. Bazı şarkılarda madde kullanımının birey üzerindeki psikolojik etkilerine vurgu yapılırken, diğerlerinde bu eylem sosyal bağlamda eğlence ve arkadaşlık ilişkileri ile bütünleştirilmektedir. Ayrıca, madde kullanımına yönelik metaforlar ve imgeler, bireysel özgürlük ve başkaldırı kavramlarını yüceltmekte, ancak bu süreçte madde kullanımının yaratabileceği zararlı sonuçlar göz ardı edilmektedir. Yabancı sanatçılarla yapılan düetlerde ise uluslararası bir boyut kazanarak madde kullanımı ve ticaretinin küresel bir olgu olarak sunulduğu görülmektedir. Madde ticareti, özellikle lüks yaşam ve ekonomik kazançla ilişkilendirilirken, bu ticaretin suç dünyasıyla bağlantısı ve toplumsal etkileri de ele alınmaktadır. Şarkı sözlerinde sıkça yer verilen ifadeler, maddeye erişimin kolaylığını ve bu eylemin

³ Dışarı çıkıyorum, kokain çalıyorum-satıyorum/ve sonra kazandığımı harcıyorum/ve son bir kez hapse gireceğim.

günlük hayatta nasıl normalleştiğini göstermektedir. Bazı şarkılarda ise bu durum eleştirel bir bakış açısıyla sunularak, madde kullanımının birey ve toplum üzerindeki riskleri sorgulanmaktadır.

Genel olarak, rap müziğin madde temasını ele alış biçimi, bireysel ve toplumsal dinamiklerle şekillenen çok yönlü bir perspektif sunmakta; bu durum, hem özgürlük ve haz arayışını hem de bu eylemin yarattığı sosyal ve ekonomik sonuçları görünür kılmaktadır. Rap müzikte madde kullanımı üzerine yapılan analizler, Adorno'nun kültür endüstrisi kavramıyla ilişkilendirilebilir. Kültür endüstrisi, popüler müziğin bireylerin tüketim alışkanlıklarını ve değerlerini şekillendirdiğini öne sürerken (Adorno, 2010), rap müzikte madde kullanımının bir statü ve güç göstergesi olarak sunulması da benzer bir biçimde müzik endüstrisinin bireyleri belirli davranış kalıplarına yönlendirdiğini düşündürmektedir.

Tablo 3 Suç, Şiddet ve Mafya İçerikli Rap Şarkılar

ŞARKI ADI	SANATÇI	ALT TEMA	SÖZLER	ANALİZ
İmparator	Heijan ve Muti	Suç, şiddet	"Bi' mahalle tek, tüm İstanbul'a denk, gerekirse savaşırsınız, bizim sahneye öbürümüz karakol, mahalle gang full, illegalde para bol, o tetiği bir düşür olursun imparator" "Yürekler çelik üstümüzde yelek yok, düşürmek istiyorsan bütün şehir poligon, gö*ün yerse cesaret edersen gel, kim kimden yerse"	Şarkı, şiddet ve güç gösterisiyle semtler ve gruplar arasındaki üstünlüğü vurgularken, illegal işler, rekabet, para hırsı ve suç ilişkisini betimlemektedir.
Le cane	Heijan, Muti, Criticil, Uzi	İntikam	"Ellerim yakanda, intikam kanımda kalm'ıcak yanına, ka*peni çekte bi' denk gelelim, yüz yüze bakalım, sorun ne çözelim" "Yüreğim tam bi' poligon... Mermiler içinde, elimde tetik, tüm sülaleni ayıltır"	İntikam ve şiddet eğilimleri üzerine yoğunlaşmakta, tehditkar bir dil kullanılmaktadır.
Le Cane	Heijan, Muti, Criticil, Uzi	Mahalle hayatı	"Koştur gayrimeşru illegalde, gerekirse yatar mapushane, artık s*kimde değil bu alem, mahalle stres her gün kavga, dedim bitmez döksün kurşun, dil makina"	Şarkıda mahalle hayatı ve şiddet içerikli yaşam tarzı betimlenirken, cezanın caydırıcılığının hafife alındığı da görülmektedir.
Şahane	Organize& Sefo	Bıkkınlık	"Dokuz milimetre şakaktan, dilin papuç sesi kes ve uzatma, sıkıldım dünyadan ve silahtan"	Silahlı şiddetten duyulan bıkkınlık yansıtılırken, tehdit ve çatışma da normalleştirilmektedir.
Aynen	Heijan ve Muti	Suç, illegallik	"Kurtuldum o sıkıntılı caddelerden, birçok dostum gayrimeşru ticarette, haftada bir karakolda, gördüm volta gezen bir ton cinayetten" "Kravat silahtan tehlikeli bugün aynen, kirli kontak kanlı rolex sahip oldum, Düşer tetik bi gün sanat tarih olur, yerler seni bi sokakta sanki kaju, bi gün döner devran..."	Şarkı, suç ve adalet sistemine eleştiriler getirirken, mahallede silah, çatışma ve hesaplaşmayı bozuk düzenin parçası olarak yansıtır. Cinayetlere şahitlik ve bunların sadakatle gizlenmesi de vurgulanır.
Birader	Heijan ve Muti	Şiddet, mahalle kültürü	"İki dost iki deli kurşun gibiyiz halen, tüm sorun mahalle ghetto ve savaş, s*tir et hayatı ölüme savaş, gerekirse vur niye bu telaş, bizim tabanca bizim kurşun." "Dirimiz sorun ölümüz kuşku, yağsın üstümüze kurşunlar, vursun öldürsün hasımlar, silah kelepçe ve sahne, nelerle başettik kimleri gömdük"	Savaş, hesaplaşma ve çatışma ile kurulu hayat ifade edilmektedir.

İntikam	Heijan, Muti, Uzi	İntikam, güç	“Benim semt, benim mahallem, vurdum başka yoktu çarem, bizim olayımız avlanmak gelir hakkınız veririm vallah, seni yapabilirim siftah, elimizi öp dalgana bak intikam, çete kartel, ekip değil, seni barındırmaz o şarkılarda bahsettiğin olmayan mahallen” “Çete İstanbul bizim, aynen Bi-bi-biz konuşursak susturamazlar, var çok para illegal savaşlar, düşürüp dara verseniz yara, alırım intikamımı ben baba”	Rap kültüründe mafyalaşmanın belirgin olduğu bir içerik göze çarparken, diğer sanatçılar tehdit ve çatışmaya davet edilmektedir. İstanbul’da çeteleşme, illegal para kazanmanın normalleşmesi ve tehditkar tutum öne çıkmaktadır.
Turkish drill	Heijan ve Muti	Şiddet, mahalle	“A-ara sorun varsa, var illegal yanımız, gerekirse yanarız, o aklınızı alınız, ara sor bizi abilerine silah tek ihtimal yatarız gerekirse hapis sorun mu dört duvar, usandım sabır çeke çeke, yıldırılmaz susturmaz bizi kelepçeler, mahalle familia otuz dört çete, varoşlar, varoşlar hükmedecek şeh’re”	Mahalle hayatı ve şiddet ilişkisi işlenirken, düşmanlara açıkça meydan okunmakta ve cezanın caydırıcı olmadığı vurgulanmaktadır.
Motive	10 mg	Tehdit, şiddet	“Düşmanım yok, döküyorum dost gibi kan, no limit lan, lost gibi boz”	Öldürme vurgusu öne çıkmaktadır.
Baba	Lvbel C5	Hesaplaşma, Şiddet, çatışma	“Gördü beni enayi davrandı silaha, ben de boyadım enayinin suratı siyaha, vur dönsün dünya gö*ler ölsün birbirini gömsün, kapandı sizin defter çıkardım belden, 9’luğu havaya”	Silah kullanımı, hesaplaşma ve şiddetin odak noktası olduğu ve normalleştirildiği görülmektedir.
Of aman	Canbay Walker Decrat	Şiddet, Silah	“Kendimden vazgeçtim, sen kimsin keko? Eyvah baskın var, düşürdüm tetiği hiç düşünmeden çat, çat, çat”	Şiddet, illegal yaşam ve silah kullanımı yüceltilmektedir.
Bertaraf	Canbay Wolker Heijan-Muti	Şiddet, tehdit, Silah	“Tehdit mi edelim lan illa, Bi’ an biter, hayallerin paket, zaman zaman gelir üstüme dert, çektim tetiği bir el ettim ateş, beklediğime değdi artık bizde güç, iki saatte or’dayım, cihazları doldur”	Sorunların silah kullanımıyla çözümü normalleştirilmektedir.
Love gun	Heijan & Muti	Suç, şiddet kurşun	“Kurtulmayı denedikçe eksiliyor çocuklar, karakolda ifadeler, çocukluktan bileğimde kelepçeler var benim, her gecenin sabahında bi’ mahkemem var benim, kurşun namluya sürülmüş haldeyim”	Suç, sorunlar ve şiddetle dolu bir hayat tarzı betimlenmektedir.
Bana gönder	Lvbel C5, Raf Camora	Şiddet, suç	“9 milimetre menzil, kankam atar ve harbi sakatlar, babayı çok sevdin di mi, baba her şeyi hesaplar”	Şiddet ve suç unsurlarına yer verilmektedir.
Ararım yarın	Murda, Mero	Para, şiddet	“Masa dolu paralar, sanma ki benim emanet seni yaralar, bizim semtimiz senin yaşamını karalar, Louis V çanta hep emanet dolu, broski tetikte”	Rekabet, para güç ile ilişkilendirilmektedir. Şiddet ve silah kullanımı normalleştirilmektedir.
Restoran	Motive	Tehdit	“Restoranın önünde mi öldüreyim seni? Sinir problemi olanlar içmeli, ama paranoya olan üflememeli”	Açıkça tehdit yapılmakta ve öfke halinde sakinleşme adına içme eylemi özendirilmektedir.
XXL	Uzi	Tehdit	“Keleş değil, minigun bile versem sana anten, sapanla zimbalarım /S*kerim, annene postalarım/Konuşun s*kime doğru (Tın) Ne-ne-ne kadarı varsa paket yapın/Maske, Mercedes, makina	Şiddet ve suç unsurları yoğun şekilde yer almaktadır.
Criminal	Elmust & Osveta	Çatışma, Suç, tehdit	“Patlar tüfekler silahlar, şimdi elimizde kartlar bizden sorulur, ka*peyi yaşatmam y*rağı vermeden bırakmam, belimde tabanca söyle kasa nerde amca?, Hasımı böldüm on bin parça”	Şiddet ve suç eylemlerinin aleni bir şekilde yapıldığı ve silahlanmanın normalleşmesini, acımasızlık ve güç kullanımını işlemektedir.
Mini terrorista	Jeff Redd	Hırsızlıkma dde	“Benim kekelerim galerici değil hırsız, köşe başı iş paketlerim gece boyu içindeyim, bütün şehir	Hırsızlık ve madde satışı açıkça anlatılmakta ve sonuçları tasvir

		ticareti, illegallik	illegal ve hepsi tanıdık, 1 kardeşimiz ölü bi kardeşim bilmece, tüm gece aktif mini terorista”	edilmektedir. Suç dünyasının geceleri nasıl hareketlendiğini ve tehlikelerini yansıtmaktadır.
Telefon	Ati242	Para, şiddet	“Şöhret ve para güç getirdi sanarken silahı kafama dayadılar, bastım papeli yahudi gibi, yıkandım içinde jakuzi gibi Hâlâ tüm ülke avucum’ içi, aklında bulunsun ko’du’mun p*çi”	Şöhretin ve paranın getirdiği güç ve tehlikeler ele alınmaktadır.
Patlat	Blok3	Tehdit, şiddet	“Çok konuşuyo’n, boş konuşma, dayı, önce sen ağzını bi’ topla, seni getiririm tanınmıy’cak hâle, iki kurşun, um’rum değil, hepsi gebersinler”	Cinayetin normalleştirilmesi ve suç işlemeye yönlendirme yapılmaktadır.
Gidersin araya	Reco ve Cashflow	Tehdit, şiddet, suç	“Sokakta satır ve sallama, şaplak değil mermiyi yersin, yorgun mermi çelik yelek ve kurşun çıkarsa geçmez teğet, ne oldu lan harbiden, mafyacı seni kolpacı”	Tehdit ve mafya ile ilgili unsurlar mevcuttur. şarkı yazarının açıkça öldürebilme eylemini normalleştirdiği göze çarpmaktadır.
Gostoso	Çakal, Gzuz	Suç, şiddet, mafya	“Aslanım ormana silahlar patlar gaddar, start mamacita silah, silah, silah, Ich mach’ aus dei’m Kopf”	Bu şarkının bir kısmında Almanca sözler yazılmış ve silah, öldürme, uyuşturucu satışı, şiddet ve mafyalaşmanın açıkça yansıtıldığı görülmektedir.
İllegale	Batuflex	Hayat tarzı	“Müzik legal, he, hayat illegal... Life style illegale, illegale cane”	İllegal yaşam tarzı ve müziğin bu yaşam tarzı ile ilişkisi anlatılmaktadır.

Tablo 3’te analiz edilen rap şarkıları, suç, şiddet ve mafya temalarını işlemekte, bu içeriklerin oluşturduğu algıları ve toplumsal yansımalarını ortaya koymaktadır. Şarkılarda geçen ifadeler, İstanbul’un bazı mahallelerinin zorlu yaşam koşullarını, şiddet ve intikam eğilimlerini, silahların yarattığı yıkımı, suç ve adaletsizlik temalarını vurgulamaktadır. Mahalle kültürü ve hayatta kalma mücadelesinin, intikam ve şiddet eylemlerinin, suç dünyasının zorluklarının ve şöhretin tehlikelerinin tasvir edildiği gözlemlenmektedir. Şarkılar, tehditkâr bir dil kullanarak, çeteleşme, mafyacılık ve illegal düzenin belirginliğini, silahların ve şiddetin normalleştirildiğini ve günlük yaşamda nasıl bir rol oynadığını ele almakta; suç dünyasının tehlikelerini, acımasız doğasını ve şiddetin günlük yaşamın bir parçası olarak kabul edilmesini vurgulamaktadır. Bu şarkı sözleri, silah kullanımı, öldürme eylemi, uyuşturucu satışı ve mafyalaşmanın tehlikeli ve çekici yönlerini açıkça yansıtarak, suç, şiddet ve mafya gibi riskli temaları çarpıcı bir şekilde işlemektedir.

Tablo 4 Cinsellik Temalı Rap Şarkıların Analizi

ŞARKI ADI	SANATÇI	ALT TEMA	SÖZLER	ANALİZ
Pofuduk	Ezhel Jugglerz	Vücut imgesi ve cinsel arzu	“Pofuduk dudaklım, her yerin her yerinden tatlı, ısırırım bıgıların of pofuduk, kalça tüm seksiliğilen yastık, sığmaz taşar her tarafın löpçük”	Şarkı, bedensel çekiciliği ve cinsel arzuyu öne çıkarırken, kilo ve vücut imajı üzerine de odaklanmaktadır.
Criminal	Elmusto Osveta	Agresif cinsellik	“Ka*peyi yaşatmam, y*rağı vermeden bırakmam”	Cinsel ilişkiyi agresif ve hakimiyet odaklı bir dil ile aktarmaktadır.

Merve	B4TU İnc	Cinsel objektifikasyon ve zorlama	"Manita buldum, her yeri bembeyaz, salla salla baby jelibon popo, tek gecelik bi' daha olmaz diyince bende dayanamadım gasp ettim"	Şarkı, cinsel çekiciliğe odaklanırken, cinsel ilişkiyi zorlama veya ele geçirme olarak tasvir etmektedir.
Yallah	Lvbel C5, Montiego	İrk, para ve cinsellik	"Arabaya binek, manitam melez, benim tenim blacak, manitalar sallıyo'lar on ikiye dek Piyasaya mermi gibi kazanıyo'm leş"	İrk ve cinsellik arasında ilişki kurulmakta, paranın ilişkiyi satın alma gücüne dikkat çekilmektedir.
Motive	10 mg	Cinsel şiddet, Kadın bedeninin tasviri	"Bende para için her türlü var yol, binlik bi' tank üstüneyim, diğer adım yamyam, altını s*kyım lanet"	Para ve cinsellik arasındaki ilişki vurgulanmakta, cinsellik bir malzeme olarak gösterilmektedir.
Le Cane	Heijan, Muti, Uzi, Critical	Cinsel imaj ve materyalizm	"Kafamın işleri havada, hatunun gözleri parada tanisan ıslak bi' hamburger gibi gözükmek"	Cinsel çekicilik ve cinsel imaj metalaştırılmaktadır.
Flex So	Summer Cem, Uzi	Cinsel fetişizm ve egemenlik	"Üzerimde fazlasıyla cash var, s*iceksin bu âlemdede tek kral, istemezsin bana, seni si*ebilirim, kocaman g*t baby sallasana biraz özveri,"	Cinsel ilişkilerde egemenlik ve fetişizmi ön plana çıkarmaktadır.
Ararım yarın	Murda & Mero	Cinsel objektifikasyon	"Sal beni, ablana benden bahset, gacı body felaket Mommy ass fat, koy kucağıma laptop"	Kadın bedeninin nesneleştirilmesi söz konusudur.
Baba	LVBEL C5	Cinsel güç ve egemenlik	"Dedim bana bi' şey diyenin koyarım a*ına... Dokun vücuduma sağlam bu tank metal"	Cinsel güç ve egemenlik işlenmektedir.
Sağlam Kalça	Borqy	Cinsel çekicilik ve büyü	"Sağlam kalça, eşsiz bi parça, gece benimle uyu, sonu çok güzel olacak"	Cinsel çekicilik anlatılmaktadır.
Baybay	Blok3	Cinsel ilişki ve İdealize edilmiş cinsellik	"Bebeğimin egosuna toz konmaz, gel yatağıma gel, bitmez pilim, sen benim ilham perimsin"	Cinsellik bir ilham kaynağı olarak tasvir edilmektedir.
Namussuz	Elmusto	Cinsel ilişkiler ve sosyal medya	"İnstada likemı kaptı bu popo, bebek seninle bu gece kiralım kanepem, seninde benim de yüksek libido, gidip te ellere vermişsin çıplak fotoları göndermişsin"	Sosyal medyanın cinsel ilişkiler üzerindeki etkileri işlenmekte ve kadın bedeni cinsel obje olarak betimlenmektedir.
Cuma	Çakal	Cinsel ilişkiler ve statü	"Sen çıkar altını, benim çıkık üstüm, hadi gel benim kollarıma teslim ol ya da başkasının yatağında rezil ol, tek telefonla isrediğime gidiyom, Dom Pérignon'la onu mutlu ediyom"	Cinsel ilişki tasvir edilerek, tehditkar bir üslupla davet yapılmakta ve istenilen kadınla ilişki yaşama özgürlüğü vurgulanmaktadır.
Salla Salla	Blok3	Cinsel özgürlük ve güvenlik	"Çevremiz barbie gibi kadınlar, her zaman tedbirliyim, taktım Durex, bizimle yarışanlar genelde ediyor pes, kaptım oradan bir kız ayıkladım, ışığı kapat, üstünü çıkart"	Cinsel ilişkilerde korunma yolları anlatılmakta kadın basitleştirilmekte, cinsellik bir özgürlük olarak yansıtılmaktadır.
Aşk Olsun	Çakal	Romantik ve gizli cinsellik	"Gözlerden uzak bi' yerde, sevişelim, sevişelim kimse görmeden"	Romantik ve gizli cinsel ilişkiler betimlenmektedir.
Şuan	Alizade	Cinsel istek ve doğrudanlık	"Senden çocuk istiyorum hemen şuan, şuan f*ck me şuan f*ck me istiyorum seni baby, üstümdekileri çıkartmadan"	Cinsel istek doğrudan ve açık bir şekilde ifade edilmektedir.
Hayran Kalıcan	Çakal	Cinsel objektifikasyon ve sosyal medya	"Ayşe melisa açelya gaza bassın asunaz, yatıkalayım diyo günde kaç sürük Instagramdan dürtüp senden koku yapıcım çakal ebo kervanında gacılar var, yapar twerk twerk"	Kadınlar nesneleştirilerek, bedenlerinin kolayca ulaşılabilir olduğu ve sosyal medyadaki temsillerinin basitleştirildiği vurgulanmaktadır.
Bana Gönder	Lvbelc5 & Raf Camora	Cinsel fetişizm objektifikasyon	"Bring mir Blonde, bring mir Braune, Kaviar auf meinem Stück Brot, man"	Cinsel fetişizm ve kadınlar nesneleştirilmektedir.

			massiert mich während ich sitz, Bring mir alle wie n Kellner"	
İnternational	Rusmilliyons & Uzi	Cinsel macera ve fantezi	"Love ten-ten, so I full up his clip, The gyal too thick, wan' boom off me dick I fuck two sisters, I'm a sick guy"	Cinsel tasvirler, cinsel maceralar ve fanteziler anlatılmaktadır.
Mini Terrorista	Jeff Redd	Cinsel güç ve kontrol	"Arda güler gibi güler sonra sana çıkarım, istediğim olmayınca 5 dakkada bıkarım"	Cinsel ilişkilerdeki kontrol ve güç dinamikleri aktarılmaktadır.
Telefon	Ati242	Cinsel ilişkiler, materyalizm	"Odalar pafküf; hepsi hepatit, onca mavi tikli popolar s*kik, orospu rujlu"	Cinsel ilişkilerin zararlı sonuçları ve kadın tasviri nesneleştirilmektedir.
Gostoso	Çakal, Gzuz	Agresif cinsellik ve hakimiyet	"Ich verkaufe die Hure einem ander'n Mann, Ich fick' deine Mama und dann dein' Baba"	Agresif cinselliği, hakimiyeti ve cinsel ilişkilerde saldırganlığı çağrıştırmaktadır.
Gülşen	Ati242	Cinsel imaj ve materyalizm	"She from İtalya, hatunun tek olay para, seksi kalça aynı molly, SST mafya 242 style Maradona, size papatya, bize katana dangerous kafa baba "	Kadınların cinsel çekiciliği ve cinsel ilişkilerdeki ilişki işlenmektedir.
Subaru	Rekol & 13 Killoki & Deha İNC	Cinsel macera ve fantezi	"Elim belinde çok kaygan zemin, nevale yandı ve maytap gibi, dirilttim hatunu edo tensei, bu sürtüğün isteği ya*ak gibi, seninki dün gece üstümdeydi bu gece fuck"	Cinsel ilişkilerde macera ve fantezi arayışı anlatılmakta, cinsel başarılar öne çıkartılmaktadır.
İllegale	Batuflex	Cinsel çekicilik ve gösteriş	"Hatunlar taş bu sanki defile, hepsi de düşer bak yapmadan hile, illegale, illegale cane"	Kadınların cinsel çekiciliğine ve gösterişli yaşam tarzına odaklanılmaktadır.

Tablo 4'deki şarkılar, Türkiye rap müziğinde cinsellik temasının nasıl işlendiğini ortaya koymaktadır. Şarkı içerikleri ve kullanılan dil, kadının nesneleştirilmesi, kadınların fantezi ve eğlence aracı olarak görülmesi, ekonomik güç aracılığıyla kadınlar üzerinde güç sağlanması ve duygusal bağlar hakkında önemli konuları gerçekçi bir bakış açısıyla ele almamıza olanak tanımaktadır. Görüldüğü üzere, şarkı sözleri dinleyicilere cinselliği duygusallıktan uzak, sert ve kaba bir ilişki biçimi olarak sunmaktadır. Şarkı içerikleri, kadın bedeninin fiziksel çekiciliğini vurgulamakta, kadın bedeni üzerinde güç ve kontrolü işlemekte, tek gecelik ilişkiler ve cinsel maceraları konu almakta, cinselliği maddi çıkarlarla ilişkilendirmekte ve cinsel çekicilik ile gösterişli yaşam tarzını bir arada sunmaktadır. Şarkı sözleri, kadının nesneleştirildiğini, fantezi ve eğlence aracı olarak görüldüğünü, ekonomik güçle kadınlar üzerinde iktidar kurulduğunu ve duygusal bağların önemsenmediğini ortaya koymaktadır. Sosyal medya ve cinsellik arasındaki ilişki, fiziksel çekicilik ve cinsel arzunun görsel boyutları ile güç dinamikleri ele alınmakta; ayrıca cinsel maceralar, bağlılık eksikliği ve kadın bedeninin metalaştırılması vurgulanmaktadır. Cinsellik temalı ifadelerin kullanımı, kadınların algılanış biçimini, cinsellikle ilgili tutum ve inançları etkileyebilmekte ve bu nedenle toplum üzerindeki etkileri üzerine düşünmeye davet etmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Literatür ve dijital müzik platformları, rap müziğin dünya genelinde ve ülkemizde gençler arasında en popüler türlerden biri olduğunu göstermektedir (Biçer & Ertan, 2017; Eğribel & Yıldırım, 2022). Rap şarkılarında madde kullanımı, şiddet, suç, mafya ve cinsellik gibi temaların sıkça işlendiği bilinmekte, bu içeriklerin özellikle madde ve suç temaları üzerinden meşrulaştırıcı bir dil kullandığı vurgulanmaktadır (Bozkurt vd., 2015; Olsen vd., 2020; Arslan & Kırlioğlu, 2019). Rap müzik, kimi zaman protest bir anlatım, kimi zaman ise bir alt kültür olarak ele alınmaktadır (Lozon & Bensimon, 2014; Şenel, 2014). Yüksek dinlenme oranları ve genç dinleyici kitlesi göz önüne alındığında, bireyler ve toplum üzerindeki etkilerine dair daha fazla araştırma gerekmektedir (Sağır, 2020). Bu doğrultuda mevcut çalışma, madde kullanımı, suç, şiddet, mafya ve cinsellik temalarını yoğun şekilde işleyen rap şarkılarını içerik analizi yöntemi kullanarak incelemeyi hedeflemiştir. İlk olarak madde kullanımı gibi riskli davranışları tasvir eden şarkı sözlerini incelerken, verilen açık veya örtülü mesajları anlamak önemlidir (Stickle, 2021). Rap müzik ve madde kullanımı ilişkisi uzun süredir vurgulanmaktadır (Ro, 1996). Şarkılarda madde kullanımının övülmesi ve normalleştirilmesi, madde bağımlısı bireyler için bu türü daha çekici kılabilir. Bu çalışmada incelenen şarkılarda, madde kullanımı güç ve kontrol aracı olarak sunulmakta, rahatlatıcı etkisi vurgulanmakta ve sosyal bir aktivite gibi yansıtılmaktadır. Ayrıca, romantik ve cinsel deneyimlerin bir unsuru olarak gösterilip olumsuz sonuçları hafife alınmakta, uyuşturucu satışı kolay kazanç yolu ve lüks yaşamla ilişkilendirilmektedir. Rap şarkılarında uyuşturucuya olumlu atıflar yapılması, literatürdeki benzer bulgularla örtüşmektedir. Herd (2008), 1979-1997 yılları arasında yayımlanan 341 rap şarkısını inceleyerek, madde kullanımının güç, zenginlik, gösteriş, keyif ve sosyallikle ilişkilendirildiğini belirtmiştir. Ayrıca, rap şarkılarında madde kullanımının fiziksel ve cinsel performansı artırma, kadınlar üzerinde hakimiyet kurma, parti kültürüne uyum sağlama ve özgünlüğü ifade etme gibi unsurlarla bağlantılı olduğu görülmektedir (Rigg & Estreet, 2018; Smiley, 2017). Peteet vd. (2020) ise, madde kullanımını onaylayan rap şarkılarının 2017'de 2007'ye kıyasla 18 kat arttığını tespit etmiştir.

İncelenen şarkılarda, madde kullanımının olumsuz fiziksel, duygusal ve hukuki sonuçlarına sıkça değinilmektedir. Bu durum, olumsuz etkileri gösterme açısından olumlu olsa da, madde kullanımının kahramanlık, güç ve cesaretle ilişkilendirilmesi, bu davranışların meşrulaşmasına yol açmaktadır. Ayrıca, mahalle kültürü, yoksulluk, kötü bir sosyal çevre ve psikolojik sorunlar, madde kullanımını haklı çıkaran

unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Nitekim, rap ve arabesk dinleyen bireylerin sosyal ilişkiler kurma ve anlamlı hedefler belirleme konusunda daha az başarılı olduğu bulunmuştur (Sağır & Öztürk, 2015). Yüksek öfke düzeyi ile rap müzik tercihi arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada ise, müzik tercihlerinin bireylerin psikolojik sorunlarını yansıtır olabileceği vurgulanmıştır (Baker & Bor, 2008).

Suç, şiddet ve mafya temalı şarkılar, tehlikeli yaşam tarzlarını, illegal işleri ve çatışmalı bir hayatı tasvir etmektedir. Alt kültür mahallelerinin zorlukları rap müziğin merkezinde yer alırken, bu ortam bazen protest bir duruş, bazen de suç ve şiddetin gerekçesi olarak sunulmaktadır. Suç ve şiddetin güçle ilişkilendirilmesi, hayatta kalma mücadelesi olarak görülmesi ve cezaların caydırıcı olmadığı mesajları, bu eylemleri normalleştirebilmektedir. Elde edilen bulgular, literatürdeki benzer çalışmalarla da örtüşmektedir. İlköğretim öğrencilerinin müzik tercihlerine yönelik bir çalışmada, rap müziğin en çok dinlenen tür olduğu ve şarkılarında yoğun şiddet ve suç unsurları barındırdığı belirlenmiştir (Taşal & Vural, 2011). Suç ve şiddet içerikli rap şarkılarının toplumsal etkilerine dair araştırmalar, bu konuda hassas olunması gerektiğini göstermektedir. Nitekim, şiddet içerikli rap dinleyen gençlerin, şiddeti daha fazla onayladığı ve şiddet eylemlerine karşı daha olumlu tutum sergilediği bulunmuştur (Johnson vd., 1995).

Başka bir çalışmada ise, şiddet içerikli rap şarkılarının dinleyicilerin duygu durumunu olumsuz etkilediği belirlenmiştir (Ballard & Coates, 1995). Ayrıca, bazı medya uzmanları, ABD’de suç oranlarındaki artışı silah yaygınlığından çok, suç içerikli rap şarkılarının gençler üzerindeki etkileriyle ilişkilendirmektedir (Dunbar, 2019). Bu görüş tartışmalı olsa da, rap müziğin toplumsal etkilerine dair endişenin boyutunu göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca, rap şarkılarının ceza davalarına konu olması ve sanatçıların tutuklanması, suç ve şiddet içerikli sözlerin olası olumsuz sonuçlarına dair endişenin toplumda yaygın olduğunu göstermektedir (Calvert vd., 2014; Kubrin & Nielson, 2014). Çalışmada, mafya bağlantılı suçların ayrıntılı tasvirlerle anlatıldığı, silah kullanımı, tehdit, cinayet, hırsızlık ve uyuşturucu satışının sıkça işlendiği görülmüştür. Şarkılarda ‘biz’ dilinin kullanılması, suçların organize şekilde işlendiğini ve gücü vurguladığını göstermektedir. Bu unsurlar, grup aidiyeti, sert bir imaj, düşman korkutma ve sosyal itibar amacıyla öne çıkarılmıştır. 403 rap şarkısını analiz eden Kubrin (2005), mafya ve çete faaliyetlerinin güç ve sosyal statüyle ilişkilendirildiğini, sokakta hayatta kalmanın çete üyeliğiyle mümkün olduğunu vurgulamıştır.

Cinsellik temalı şarkı sözlerinde ise, cinsel çekicilik ve fiziksel görünüm abartılı bir dille tasvir edilmekte, cinsel fanteziler ve maceralar ise sıkça dile getirilmektedir. Cinsellik para ve güç ile elde edilebilen bir eğlence aracı, kadınlar ise cinsel arzuları karşılamayı sağlayan tüketim nesneleri olarak yansıtılmaktadır. Cinselliğin duygusal boyutu tamamen göz ardı edilmekte, "kaltak", "kahpe" ve "fahişe" gibi argo ifadeler sıkça kullanılmakta ve cinsel ilişki sert bir üslupla yansıtılmakta, ilişki basit, geçici ve haz odaklı olarak sunulmakta; fanteziye dayalı bir bakış açısı hakim olmaktadır. Ayrıca şarkıcıların cinsel ilişki yaşama sıklığı ve istenilen kadınla birlikte olma rahatlığı, güç ve yüksek sosyal statü ile ilişkili gösterilmektedir. 2017-2021 yılları arasında en çok dinlenen 23 popüler rap şarkısını inceleyen bir çalışmada, kadınları aşağılayan ifadeler ve cinsel şiddeti çağrıştıran sözcüklerin yaygın olduğu belirlenmiştir (Ramlee & John, 2023). Cinsel içerikli şarkıların algısını araştıran bir başka çalışmada ise, katılımcılar rap şarkılarında cinselliğin daha saldırgan bir dille anlatıldığını ve daha agresif bir tutum sergilendiğini belirtmişlerdir (Dixon & Linz, 1997). Cinsel içerikli şarkıları türe göre inceleyen bir diğer çalışmada, ele alınan tüm müzik türleri içerisinde en yüksek cinsel içeriğe sahip türün rap müzik olduğu tespit edilmiştir (Hart & Day, 2019). Rap şarkı sözlerinde cinsellikle ilgili iletilen olumsuz mesajlar, müzik videolarında cinsel imgelerin kullanılması ve kadın vücudunun cinsel dürtüleri uyandıracak şekilde sergilenmesi yoluyla daha da güçlendirilmektedir (Pervez vd., 2022). Rap müziğin gençlerin cinsellikle ilgili inançlarını, beklentilerini ve cinsel davranışlarını etkilemedeki önemi göz önüne alındığında, bu tür müziklerde sıklıkla karşılaşılan çarpık cinsellik algısını yansıtan şarkı sözlerinin, genç bireyler arasında erken yaşta cinsel deneyim, rastgele ilişki, çok sayıda cinsel partnerle birlikte olma ve güvensiz cinsel ilişki gibi davranışlara yol açabileceği görülmekte olup, bu durum, gençlerin duygusal, fiziksel ve sosyal sağlıklarını olumsuz yönde etkileyebilecek istenmeyen sonuçlara neden olabilmektedir (Herd, 2014). Dahası, araştırmacılar rap şarkıları yoluyla cinsel saldırganlık fikrinin normalleştirilmesinin, kadınlara yönelik taciz ve tecavüz vakalarında bir artışı da tetikleyebileceği konusunda endişe duymaktadırlar (Cundiff, 2013).

Genel olarak rap müzik gençler arasında büyük popülerlik kazanmış olsa da, bu çalışmanın içerik analizi, şarkı sözlerinde madde kullanımı, suç, şiddet, mafya ve cinselliğin sıkça işlendiğini ve bu davranışların normalleştirildiğini göstermektedir. Rap müzikte işlenen suç, şiddet, madde ve cinsellik temaları, popüler kültürde hegemonya ve direniş dinamikleri bağlamında ele alınabilir. Fiske'ye (1989) göre popüler kültür, iktidara hem uyum sağlayan hem de ona karşı çıkan unsurlar barındırır. Türk rap

müziği de, sistemle uyumlu bir tüketim modeli sunarken alt kültürlerin toplumsal mesajlarını yansıtmaktadır. Bu doğrultuda, kültür endüstrisinin iki yönlü işleyişi rap müziği hem pazar ürünü hem de kimlik inşa aracı olarak konumlandırmaktadır. Müzik endüstrisi ve ilgili otoritelerin, riskli mesajlar içeren şarkılar üzerindeki denetimi artırması ve gençler için medya okuryazarlığını geliştiren eğitim programlarına yatırım yapması gerekmektedir. Rap müziğin sosyal ve kültürel bir ifade biçimi olarak önemi kabul edilse de, ifade çeşitliliğinin kapsamlı şekilde incelenmesi önemlidir. Bu doğrultuda, rap müziğin tematik ve üslup farklılıklarını derinlemesine analiz etmek, toplumsal dinamiklerle ilişkisini daha iyi anlamamıza katkı sağlayacaktır.

EXTENDED ABSTRACT

With advancements in information and internet technologies, social media platforms have become one of the most widely used communication channels today. Instead of the one-way flow of information in traditional media, a two-way interactive communication model has now taken hold. Popular social media platforms like YouTube and Spotify stand out as leading content-sharing spaces today, providing users with unlimited options for watching videos, listening to music, and sharing content.

Music is a critical means of communication that offers insights into societal, cultural, and economic aspects. With advancing communication technologies, music, especially through digital platforms, can be experienced anywhere. Rap music emerged in the 1960s in America as a form of expression by African Americans against the violence and discrimination they faced. In Turkey, rap music began to gain recognition through Turks living in Germany and became particularly popular after the 1990s. This study aims to examine the risky themes of substance, crime, violence, mafia, and sexuality in Turkish rap music and how these themes shape societal perceptions.

In this study, the lyrics of the most listened to Turkish rap songs between 2022-2023 were examined using qualitative methods, specifically content analysis. Content analysis allows social scientists to systematically examine data. To address substance use, crime-violence-mafia themes in popular rap music in Turkey, the "Best of Turkish Rap," "Best Turkish Rap Music-2023," "Turkish Rap Hits: 2023," and "Most Listened Rap Music: 2023" lists on popular music platforms such as YouTube Music and Spotify were reviewed, and popular rap artists on these lists were identified. The songs of

popular rap artists were scanned for the identified themes, and Turkish rap songs with over 1 million views on YouTube Music and Spotify in 2022-2023 were included in the study. As a result of this review, 50 rap songs were identified, and data collection began.

According to the analysis results, when examining songs related to substance use, it is observed that substances are presented as a means of power and control, their relaxing effects are often emphasized, substance use is portrayed as a social activity, and it is depicted as an element of romantic and sexual experiences, while its negative consequences are downplayed. Additionally, drug trafficking is defined as a means of easy financial gain and associated with a luxurious lifestyle. Particularly targeting young listeners, there are often expressions that encourage substance use, and the negative physical and emotional consequences of substance use, crimes committed under the influence of substances, and legal issues due to substance use are frequently mentioned. In songs with crime, violence, and mafia themes, dangerous lifestyles, illegal activities, and conflict-filled lives are depicted. The difficulties, risks, dangers, and harsh conditions of neighborhood life, especially where subculture groups in the city reside, are central to the songs. It is understood that the narrators are mostly nourished by this neighborhood culture and often use it as a justification for all kinds of criminal and violent acts. Furthermore, there are strong messages in the songs normalizing aspects of crime and violence in societal life, associating crime with power, considering crime as a struggle for survival, and suggesting that the penalties imposed are not deterrents. When examining song lyrics related to sexuality, it is understood that sexual attractiveness and physical appearance are exaggeratedly portrayed. Sexual fantasies and adventures are frequently encountered, and sexuality is portrayed as an entertainment tool obtainable with money and power, while women are depicted as consumable objects satisfying sexual desires. These types of song lyrics also heavily feature severe insults and demeaning expressions towards women. The emotional aspect of sexuality is completely ignored, and an perception is created that there is no responsibility towards each other after a relationship has ended. The frequency of sexual intercourse and the comfort of being with the desired woman are associated with power and high social status. Overall, while rap music has gained great popularity among youth, the content analyses of this study show that risky themes such as substance use, crime, violence, mafia, and sexuality are frequently addressed in song lyrics, and these behaviors are normalized. Such content may contain messages that could have negative effects, especially on young listeners, and sometimes may

encourage harmful behaviors. While substance use is generally associated with pleasure, power, and luxury, elements of crime and violence are associated with power and dominance, and sexuality is often portrayed as devoid of emotion, objectifying, and demeaning. These findings indicate the need for further research and societal intervention to understand the effects of rap music and reduce potential harm. The music industry and relevant authorities should enhance oversight on songs with risky messages and invest in media literacy programs for youth.

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir. /The author declares that there is no conflict of interest.

Yazarların Katkıları/Author Contributions

Yazarlar eşit oranda katkı sağlamıştır /All authors contributed equally.

This work is licensed under **Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License** (CC BY-NC 4.0).

KAYNAKÇA

- Adorno, T., & Horkheimer, M. (2010). *Aydınlanmanın diyalektiği* (Çev. N. Ülner & E. Öztarhan Karadoğan). Kabalcı Yayınları.
- Adorno, T. (2003). "Kültür endüstrisini yeniden düşünürken" (Çev. B. O Doğan). *Cogito: Adorno: Kitle, Melankoli, Felsefe*, s.76-83.
- Aksoy, M. (2022). Bir iletişim aracı olarak protest rap: "Şanışer" örneği. *Medya ve Kültür Kültürel Çalışmalar ve Medya Dergisi*, 2(1), 44-64.
- Alanka, D.(2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve, *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 62-82.
- Altan, A. & Övür, A. (2020). Müzik sektörünün gelişmesinde yeni medya platformlarının etkisi "Spotify ve Fizy karşılaştırması". *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 12(4), 319-331. https://DOI:10.17932/IAU.IAUD.2009.002/iaud_v12i4001.
- Arslan, H. & Kıriloğlu, M. (2019). Madde alt kültürünün dile gelmiş hali: Rap müzik. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6(3), 821-845. <http://dx.doi.org/10.15805/addicta.2019.6.3.0075>
- Avcı, B. (2019). Üçüncü dalga Türkçe Rap: Bir neslin müziği. MediaCat. <https://mediacat.com/berkant-avci-mediakat-ocak-2019-yazisi/>
- Baker, F. & Bor, W. (2008). Can music preference indicate mental health status in young people? *Australasian Psychiatry*, 16(4), 284-288. <https://doi.org/10.1080/10398560701879589>
- Ballard, M. E. & Coates, S. (1995). The immediate effects of homicidal, suicidal, and nonviolent heavy metal and rap songs on the mood of college students. *Youth and Society*, (27), 148-169. <http://dx.doi.org/10.1177/0044118X95027002003>
- Berg, B. L. & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Kitabevi.
- Bıçer, S. & Ertan, T. (2017). Arafta kalan gençlik: Arsız Bela hayranları üzerine etnografik bir çalışma. *Kurgu*, 25(3), 96-119.
- Bozkurt, S. S., Zanal, O. & Türe Uyan, Z. D. (2015). Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 9(39), 541-567. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3119>
- Böke, K. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (4. Basım). Alfa Yayınları.
- Calvert, C., Morehart, E. & Papdelias, S. (2014). Rap music and the true threats quagmire: When does one man's lyric become another's crime. *Columbia Journal of Law and Arts*, (38), 1-27. <https://doi.org/10.7916/D889153D>
- Chen, M. J., Miller, B. A., Grube, J. W. & Waiters, E. D. (2006). Music, substance use, and aggression. *Journal of Studies on Alcohol*, 67(3), 373-381. <https://doi.org/10.15288/jsa.2006.67.373>
- Cundiff, G. (2013). The influence of rap and hip-hop music: An analysis on audience perceptions of misogynistic lyrics. *Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*, 4(1), 1-4.

- Çak Ersoy, Ş. (2020). Hip-hop kültürü, rap müzik ve Türkiye'deki izdüşümleri. *TRT Aylık Kültür ve Sanat Dergisi*, Erişim Adresi: file:///C:/Users/Musa/Downloads/Hip_Hop_Kulturu_Rap_Muzik_Ve_Turkiye_dek.pdf
- Çak Ersoy, Ş. & Beşiroğlu, Ş.Ş. (2017). *Bir muhabbet kuşu, postmodern göstergeler ışığında zeki müren*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Çınar, A. (2001). Carte'in rap'i, melezlik ve milliyetçiliğin sarsılan sınırları: Almanya'da Türk olmak Türkiye'de Türk olmaya benzemez. *Doğu Batı, Popüler Kültür*, 15, 41-52.
- Çınardal, F. C. (2023). Spotify'da en çok dinlenen Türkçe şarkılara yönelik bir inceleme. *Journal of Turkish Studies*, 18(2), 425-444. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.68959>
- Demir, A. E. (2022). Gündelik hayat sosyolojisi bağlamında müzik dinleme pratikleri ve Spotify uygulaması. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 163-188.
- Dixon, T. L. & Linz, D. G. (1997). Obscenity law and sexually explicit rap music: Understanding the effects of sex, attitudes, and beliefs. *Journal of Applied Communication Research*, 25(3), 217-241. <http://dx.doi.org/10.1080/00909889709365477>
- Dunbar, A. (2019). Rap music, race, and perceptions of crime. *Sociology Compass*, 13(10), 1-11. <https://doi.org/10.1111/soc4.12732>.
- Efe, M. & Sonsel, Ö. B. (2019). Türkiye'de dinlenen popüler müziklerin incelenmesi: Spotify örneği. *İdil*, 60, 975-983. <http://doi.org/10.7816/idil-08-60-03>
- Eğribel, E. & Yıldırım, Y. (2022). Günümüz sosyolojisi ve sanat-edebiyat tartışmaları: Toplumsal değişimin belirsizliği ve anti-kahraman ideolojisi ilişkisi üzerine. *Sosyologca*, (23), 1-9.
- Ergün, E. (2016). Türkiye'de kullanılan online müzik platformları: Spotify örneği. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 6(2), 114-118.
- Fıncıoğulları, S. (2016) Toplumsal zamanın ruhu ve müzik türlerinin doğuşu savaş çağının asi çocukları rock ve rap. *Siyah Sanat Dergisi*, 19,2-7
- Fiske, J. (2021). *Popüler kültürü anlamak* (S. İrvan, Çev.). Pharmakon Kitap.
- Gan, S., Zillmann, D. & Mitrook, M. (1997). Stereotyping effect of Black women's sexual rap on White audiences. *Basic and Applied Social Psychology*, 19(3), 381-399. https://doi.org/10.1207/s15324834basp1903_7
- Genç, S. (2015). Almanya'da Türk argosu ve rap. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(3), 840-850.
- Harakeh, Z. & Bogt, T. F. M. T. (2018). The effect of rap/hip-hop music on young adult smoking: An experimental study. *Substance Use and Misuse*, 53(11), 1819-1825. <https://doi.org/10.1080/10826084.2018.1436565>
- Hart, C. B. & Day, G. (2019). A linguistic analysis of sexual content and emotive language in contemporary music genres. *Sexuality and Culture*, 24(3), 516-531. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12119-019-09645-z>

- Hart, M., Agnich, L. E., Stogner, J. & Miller, B. L. (2014). 'Me and my drank:' exploring the relationship between musical preferences and purple drank experimentation. *American Journal of Criminal Justice*, 39(1), 172-186. <http://dx.doi.org/10.1007/s12103-013-9213-7>
- Herd, D. (2008). Changes in drug use prevalence in rap music songs, 1979–1997. *Addiction Research and Theory*, 16(2), 167–180. <https://doi.org/10.1080/16066350801993987>
- Herd, D. (2014). Conflicting paradigms on gender and sexuality in rap music: A systematic review. *Sexuality ve Culture*, 19(3), 577-589.
- Johnson, J. D., Jackson, L. A. & Gatto, L. (1995). Violent attitudes and deferred academic aspiration: deleterious effects of exposure to rap music. *Basic and Applied Social Psychology*, (16), 27-41.
- Kahraman, M. E. (2007, Kasım 19-21). Sokak çocuklarını eğitme ve iyileştirme kurumlarında grafiti tekniğinin yeri ve önemi. 3. *Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu: Sanat eğitimi ve şiddet* [Sözlü Bildiri], (Cilt 647), Ankara, Türkiye.
- Kahraman, M. E. (2014). Resim-müzik ilişkisinde yeni yöntemler, grafiti ve rap müziği örneklemleri. *Journal of Art and Design*, 1(1), 24-35.
- Karanfil, İ. (2022). Türkiye'de gangster ve trap hip hop müzik: Yeni nesil rap müziğin "mahalle"si. *Journal of Economy Culture and Society*, (66), 55-72.
- Kaya, A. (2016). Rap pedagojisi aracılığıyla eleştirel bir eğitim yöntemi: Alman-Türk hip-hop gençliği. Yentürk, N., Kurtaran Y. & Nemutlu, G. (Der.). *Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları*. (201-222). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Keyes, C. L. (2002). *Rap music and street consciousness: Music in american life (1. bs.)*. University of Illinois.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology*, Sage publications.
- Köten, E. & Akdemir, H. E. (2021). Rap müzikte toplumsal cinsiyet temsilleri: Toplumsal cinsiyet klişeleri, hegemonik erkeklik ve cinsiyetçilik. *Lectio Socialis*, 5(1), 43-59. <https://doi.org/10.47478/lectio.839758>
- Kubrin, C. E. (2005). Gangstas, thugs, and hustlas: Identity and the code of the street in rap music. *Social Problems*, 52(3), 360-378. <https://doi.org/10.1525/sp.2005.52.3.360>
- Kubrin, C. & Nielson, E. (2014). Rap on trial. *Race and Justice*, 4(3), 185-211. <https://doi.org/10.1177/2153368714525411>
- Kumpasoğlu, B. B. (2022). Müzik dinlemeye sosyolojik yaklaşım; Denora ve "gündelik yaşamda müzik". *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 8(16), 234-244.
- Kurt, B. (2020). Farklı kültürel zeminlerde benzer ifade biçimleri: Âşıklık geleneği ve rap müzik. *Folklor Akademi Dergisi*, 3(1), 16-35.
- Lauger, T. R. & Densley, J. A. (2017). Broadcasting badness: Violence, identity, and performance in the online gang rap scene. *Justice Quarterly*, 35(5), 816-841. <https://doi.org/10.1080/07418825.2017.1341542>

- Lozon, J. & Bensimon, M. (2014). Music misuse: A review of the personal and collective roles of "problem music". *Aggression and Violent Behavior*, 19(3), 207-218. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.04.003>
- Nielsen. (2018). 2017 US Music Year-End Report. <https://www.nielsen.com/us/en/insights/report/2018/2017-music-us-year-end-report/#>.
- Mutlu, E. (2008). *Kültür endüstrisi ve iletişim: Frankfurt Okulu'ndan günümüze eleştirel kuram*. Bilim ve Sanat Yayınları.
- Olsen, K. N., Powell, M., Anic, A., Vallerand, R. J. & Thompson, W. F. (2020). Fans of violent music: The role of passion in positive and negative emotional experience. *Musicae Scientiae*, 26(2), 364-387. <https://doi.org/10.1177/1029864920951611>
- Pervez, Z., Naseer, M. & Khan, M. (2022). Punjabi rap music and cultural ethics: Exposure of innuendo and implicit sexual visuals in songs. *Pakistan Journal of Social Research*, 4(1), 44-52.
- Peteet, B., et al. (2020). 'Codeine crazy:' a content analysis of prescription drug references in popular music. *Journal of Youth Studies*, 24(8), 1100-1116.
- Ramlee, A. D. F. & John, D. S. (2023). "Bitch", "ho" and "pussy": Messages of popular rap music. *Trends in Undergraduate Research*, 6(1), 10-19. <https://doi.org/10.33736/tur.5496.2023>
- Rigg, K. K. & Estreet, A. T. (2018). MDMA (ecstasy/molly) use among African Americans: The perceived influence of hip-hop/rap music. *Journal of Ethnicity in Substance Abuse*, 18(4), 667-677.
- Sağır, A. & Öztürk, B. (2015). Sosyolojik bağlamda müzik ve kimlik: Karabük Üniversitesi örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 121-154.
- Sağır, A. (2020). Yeni bir ergen kültürü olarak arabesk rapin kimlik dışı vurumları. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(21), 145-182. <https://doi.org/10.26466/opus.616577>
- Sarıköse, M. (2022). Rapçı dünyaları: Kolektif eylemin yalnız icrası. *Akademik Hassasiyetler*, 9(19), 29-55.
- Smiley, C. (2017). Addict rap?: The shift from drug distributor to drug consumer in hip hop. *Journal of Hip Hop Studies*, 4(1), 94-117.
- Sönmez, M. F. & Kazan, F. (2023). Rap müzikte arabesk kodların izdüşümleri:"biz kötüyüz, aynen". *Premium e-Journal of Social Science*, 7(35), 1448-1462.
- Stickle, B. (2021). A high note: Drug misuse in popular rap music. *Substance Use and Misuse*, 56(10), 1448-1456.
- Stolk. (2017, 8 Mayıs). Müzikte yeni kültür: Ne'o rap #Stolk [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=alnIF3tzjfQ>.
- Su Kadioğlu, D. & Sözeri Özdal, C. (2020). From the streets to the mainstream: Popularization of Turkish rap music. *Turkish Studies*, 22(4), 626-643.
- Sullivan, R. E. (2003). Rap and race: It's got a nice beat, but what about the message? *Journal of Black Studies*, 33(5), 605-622.
- Şenel, O. (2014). Problem müzik kavramı ve bir problem müzik türü olarak arabesk. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 209-214. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.65>

- Taşal, B. & Vural, F. (2011). Şarkı sözlerinde şiddet ögesi: Aksaray ili ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle yapılan bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (25), 251-259.
- Tekelioğlu, O. (2006). *Pop yazılar: Varotan merkeze yürüyen halk zevki*. Telos Yayıncılık.
- Yıldırım, O. (2022). Türkçe rap/hip hop müziğine pozitif psikoloji perspektifinden bir bakış. *ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, (7), 30-56. <http://dx.doi.org/10.46372/arts.977352>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.